

M A G Y A R K U R I R

Bétsből, Pénteken, Mártzius' 26-dikán 1819.

Frantzia Ország.

Mártzius' 11-dikén a' Követek' kamarájában, egy rakás kérő levél eránt tevődött tudósítás. Azok közt három volt nevezetesebb. Egy *Dunot* nevű Párisi lakos kérte a' Kamarát, hogy tegyen egy törvény jóvállást a' kettős viadal ellen, mivel úgy látszik, hogy a' pallérozatlan időknék ezen maradvánnya a' vélekedések meghasonlása által újabb táplálást és felelevenülést kezdett kapni. Ezen kérés előterjesztője *Bedoch* megesmerete, hogy Frantzia Országának törvényei ennek megakadályoztatására nem elegendők, abban azonban kételkedik, hogy itt hatalommal valamire lehessen menni minthogy az annyit tenne, mint a' közönséges vélekedés ellenébe szegezni magát. Ajánlotta még is, hogy a' Dunot kérése a' Juszticz - Minister eleibe utasítódjék. *Clauzel de Coussergues* nevű tag, nagy tüzzel fogta pártját ezen kérésnek, 's megmutatta, hogy a' régi időben voltak, különösen IV. Henrik alatt ez ellen bölts törvények hozva 's a' mellyeknek a' magok idejekben jó foganatjok volt. Kérte ő is hogy utasítódjék a' kérés a' Juszticz Ministerhez 's azon tagoknak számára, kik ez eránt, törvényjóvállást kívánnának tenni iródjon-le azon kérő levél, hogy a' Kamara egy Bureaujában tevődjön-be. Mindenikre reá állott a' Kamara. A' második kérőlevelet ugyan tsak egy *Lacour* nevű Párisi lakos tette a' Kamara eleibe, az *állati Magnetizmus* eránt. (nagy nevetés az ülésben) Lü-

lönösen a' mágnesi álom, és álom járás megérdemlik a' figyelmetességet, azon állapotért, mellyben általok némelly személyek helyheztetődnek. Ez az álomjárás, így fejezi - ki magát a' kérő, olyan jótétemény, a' mellyet Isten adott az embereknek arra a' végre, hogy a' magok' és embertársaik' betegségeket meggyógyítsák, midőn nekik azon tehetséget adta, hogy az élő emberek testének belső részét apróra véve látbassák, a' betegségeket mellyek azokban vagynak, az ezek meggyógyítására szolgáló leghathatósabb orvosi szerekkel együtt megesmerhessék. Kivánta azért hogy egy világos fejű, különösen minden paszsziótól (szenevedelemtől) üres, férfiakból álló biztosság neveződjön ezen dolog megvi'sgálására. — A' kérés előterjesztője *Boin* megmutatta, hogy a' tudományos dolgok felett való vetélkedések nem a' Kamara eleibe tartoznak, hogy a' Státus ezekben semmit se nyerne valamint a' tudomány se: 's hogy ezen tárgyra nézve vissza kellene a' napi rendre térni, más szókkal, azt félre tenni. A' Kamara helyben hagyta. A' harmadik kérőlevelet egy *Joffroy* nevű *Voigny* városából (az Aubei Osztályból) terjesztette a' kamara eleibe, hogy a' házasságok addig ne tartassanak véghez menteknek, míg az egyező felek' Vallásaiknak szokásai és tzeremoniái szerént papi áldással meg nem erőssitetnek. Ezt a' kérést Gróf *Marcellus* (a' Girondei Osztályból) nagy tüzzel oltalmazta, 's azt akarta megmutatni, hogy a' kérés, nem tsak a' józanokossággal és

a' Constitutzióval harmóniában van, de erköltsi, politikai, és vallásos tekintetben is nagyon fontos. Beszédjét Socratesnek ezen szavain végzette: „hogy a' Vallással leg többet gondoló Országok leg tovább állottak fenn.“ Mind a' mellett is, a' kérő levél megvizsgálására ki-rendelt biztosság úgy ítélte, hogy ez a' fennálló törvényekkel egyenes ellenkezésben van, mivel azok csak polgári kötésnek nézik a' házosságot, — 's hogy ennél fogva még a' Kamara Bureauban se kellene betenni, hogy senki ne is tudakozódjon felölle de egyenesen tevődjön félre, — a' mit a' Kamara helyben is hagyott.

* * *

Párisból Mártz. 14-dikén: „Erössítik, hogy tizen négy napok előtt való-sággal a' lett volna az Országlószék gondolata, hogy eloszlassa a' Követek' kamaráját 's újat hívasson össze, hogy eképpen az alatt a' Pairek' kamarájának ülései is megszűnven, 's ily módon a' *Barthelemy*' jóvállása is fére tétetőd-jék. Már az ezt illető K. Rendelés készen is volt, hanem az alatt megváltozott a' gondolkodás; további megfontolás után úgy találtak a' Ministerek, hogy a' Követek' kamarája' eloszlattatásának káros következései is lehetnének, a' milyen lenne egyebek között, hogy a' Budget, vagy az ezen esztendőre kívántató költség 's jövedelem, nem határozható meg a' következő kamarának összejöveteleig. Osztan, mint már más izben is említettük, kétségkívül ahoz is bizakodott az Országlószék, hogy a' mostani Követek' kamarája is vissza fogja vetni a' *Barthelemy* jóvállását, ha bár a' Pairek már meghatározták is. Így esett, hogy a' Király Rendelése a' Követek' kamarájának eloszlattatására nézve ki nem adatott vala. Most azonközben ismét bizontalanok a' környülállások, minthogy *Lafittének* azon jóvállása, *hogy kérti kell a' Ki-*

rályt, hogy a' Választási törvényen semmi változtatást tételni ne engedjen, Mártz. 5-dikán a' Követek' kamarája által, ha mindjárt csak a' formálitáson fundáltatott okra nézve is vissza vetet-tetvén, az Ultrák azolta minden mester-séget elő vettek, hogy a' Ministeri részről a' kit csak lehet mindent a' magok részek-re térithessenek, hogy itt mint a' Pairek' kamarájában is megerössíthessék a' *Barthelemy* jóvállását. Ezt az Országlószék jól látván, azon van, hogy elejét vegye a' dolognak. Innét lehet megmagyarázni, hogy ismét megindult a' Követek' kamarájának eloszlattatását illető beszéd, minden iparkodása oda czéloz-ván a' Ministereknek, hogy pártfogójikat szaporíthassák, melyre, mint az Örökös-kamarában a' Pairek' szaporítását, úgy a' Követek' kamarájában, ennek eloszlattatását 's új tagoknak választatását tart-ják legbizonyosabbnak. Nagyon szükséges pedig itt azt megjegyezni, hogy azon időtől fogva, a' mióta a' Pairek' kamarájában az Ultrák' Felekezete és a' Ministeri rész egymás ellen ily nyilván-ságosan és hevesen tusakodni kezdettek, még egyszer is fel nem tüzesedett ezen két rész oly nagyon, mint Mártz. 6-dikán *Vice-Gróf Lemoignon* Krisz-tián nevű Ultra-Pairek jóvállása miatt, melly a' volt: *Hogy formászerént való Protestálást kell a' Királyhoz intézni az új Paireknek kinevezése ellen.* Ezen jóvállás oly heves és oly lár-más veszekedésekre adott alkalmatosságot, hogy a' Kamara' örökös Elölülője az Ország' fő Cancellarius, *Ambray*, a' helyett, hogy a' jóvállást, mint az Ultrák' - Felekezete kívánta, voksolásra botsátotta volna, az ülést félbeszakasz-tani jobbnak találta. A' veszekedés köz-ben Minister *Gróf Decazes* felszollalván, azt kívánta, hogy az Elölülő intse-meg *Lemoignont*, hogy tartsa-meg a' kamara' rendszabásait, hanem ennek Ul-

tra-barátjai mellette felszollalván, az ő meginttetését nem engedték meg. A' láрма ekkor még nagyobb lett. Kiméllés nélkül bántották egymást a' két rész' tagjai. Beszélik, hogy a' Király nagyon elkedvetlenül az Ultrák' magokviseletiért, ment ezt egy Deputatziónak, melly Páris városától küldetett vala hozzá nyilván kijelentette. — (Ezen lármás ülésben, Mártzius 6-dikán, még az új Pairek nem lehetek jelen. Tsak 10-dikben kezdettek bejárni oda). — A' Pairek' számának neveltetése nem egyéb, hanem ezen kamarának tsak arra a' lábra való visszaállítatása, melyre azt a' Király, 1814-ben, a' maga első visszamenetelek helyezettette vala. A' Király akkor jönnek találta vala ezen kamarát akkor kétféle oly politikai elementumokból öszszeszerkeztetni, mellyek egymásnak ellenségei voltak, ugy mint: részint a' régi Fzantziaország' nagy familiájiból, részint olyanokból, kik a' revolúzió alatt lettek nagyokká. Ezen utolsók többire már a' Napoleon Senatusának is tagjai voltak. A' Király ekképpen meglehetősen egyenlőséget tsinált a' két rész mérő serpenyőjének nehézsége között. Viszsa jött Napoleon. Elenyészett az ő száz napi Országglása. A' Király is vissza érkezett másodszor. Már most másképpen szerkeztetődött öszsze a' Pairkamara. Néhányak a' Pairek' között számkivettettek; 25-man azért, hogy a' Bonaparte száz napi uralkodása alatt Pairek maradtak, ezen kamarából kiszorítottak; ezek mind a' revolúziós időbéli új Nagyok voltak; ezek helyébe már most mind régi familiából származott Nagyok tétettek Pairekké. Így történt, hogy az egész fontosság ezeknek részére jutott. E' történet 1815-ben. Ekkor vége lett ezen kamarában azon két *Elementumokra* való tekintetnek, mellyet a' Király 1814-ben követelt volt. Így állottak a' dolgok 1816, 1817, és 1818-dik esztendőben egész

1819-nek Mártziusa' 10-dikéig, midőn az új Pairek beköszöntöttek, 's a' kiknek kinevezése által, mondják, hogy tsak az 1814-béli állapotot hozta vissza a' Király. Ez tsak egy *Restitutio in integrum*, vagy pedig a' két féle ellenkező tekinteteknek a' kétféle *elementumok*' helyreállítatása által lejendő, kívánásra méltó *neutralizáltatása*, az 1814-dik esztendőnek visszaállítatása és a' mit a' régi állapotnak visszatérítettésén munkálódók, az Ultrák meggátolni kívánnak. Hogy ezt ők nem szeretik, nem lehet nekik hibáztatni; tsak azt nem lehetett volna várni, hogy azt tselekedezik, a' mit Mártzius' 6-dikán ily nagy lármával tselekedének, hogy a' Királytól azt a' Constitúzionális just megakarják tagadni, hogy a' Pairek számát nevelhesse. Valósággal tsudálkozni lehet, hogy ezt az Ultrák, az az, a' Királyságnak azon gyámolai tselekedték, kik annak a' régi idő béli állapotra való visszahelyeztetésén dolgoznak.

* * *

A' Király' parantsolatjára Belső Minister Gróf *De Cazes* különböző képfaragók által, márvány oszlopokat készített, a' *Pascal, Montaigne, Bossuet, Corneille, Racine, Lafontaine és Montesquieu* emlékezetekre; mellyek ezen nagy emberek születések helyén fognak felállítódni.

A' Pairek' Kamarájának, Mártz. 9-dikén eleibe tette az Elölülő az 59 új Pairek kinevezését tárgyazó pátenseket, azoknak irásaikkal együtt, hogy felvétetődéseket kieszközölje. Ezeknek megvizsgálására egy három tagból álló Biztosság (De Cazes, Molé, és Clermónt Galleraude) neveződött-ki, kik még azon ülés alatt jelentést tettek, hogy minden írásokat helyeseknek találtak. Az új Pairek ennél fogva a' következő ülésben megjelentek.

Egy 10-dik Mártziushan költ Királyi

rendelés kinevezi a' Februarius 28 - diki végzés által összehívott Választó Gyűlések Elölülőit.

Gróf Regnauld de St. Jean d' Angely nem elhetett sokáig a' hazájába való vissza térhetése örömeivel. Kevés órákkal Parisba való érkezése után köszvényének megújulása miatt ki múlt a' Világból. Minthogy az uton egyéb aránt frissen volt, úgy látszik a' hazája és barátjai' viszont meglátásából szarmozott öröm, igen erős benyomást tsinált reája.

A' Journal general de France tsudálkozik, hogy Hertzeg Richelieu déli Frantzia Országban tett utazásában több Tisztikarok udvarló látogatásait elfogadta — holott a' Pári méltóságon kívül egyéb közönséges hivatalt nem visel.

A' Journal du Commerce erőssíti, hogy azon résznek, melly a' Választó törvény megváltoztatását sürgeti célzása nem egyéb, mint a' Constitutzió organikus törvényeit annyiszor tsipdesni és változtatni, hogy végre az egész Constitutzió, ne legyen több egy hamar elmúló engedésnél (Concession), a' melyet a' környülállások mivolta szerént egészszen vissza venni lehessen. Így azon intereszszék, mellyekért az kezes, u. m. a' hazafiak egyformasága, és a' nemzeti jószágok vissza nem vétetődhetése, oltalom nélkül maradnának. Ez a' titkos tzélja azon revoluzziós főknek kik mesterkedéseik által most Párist és egész Frantzia Országot nyughatatlanitják. De éppen ez a' mozgás ez a' közönséges felemelkedése az indulatoknak a' Constitutzió által adott jussok fenntartására, melly a' szabadság leg szebb idejében is, egyezőbb nem lehetett, megtanithatná a' jó rend ellenségeit, hogy mit várhatnak. Az Aristokratáknak egy vigyázatlan erőlködése, két hónappal ez előtt a' Ministérium megbukását eszközlötte, kiknek helyébe constitutzionális Ministerek léptek; egy gondatlan javaslasok most ezeknek, a'

Nemzetet felbuzditotta, hogy érzéseit nyilvánosságossá tegye, 's minden bizonnyal ez a' mozgás, úgy el nem mulik, hogy a' szabadságot állandóbb lábura ne állítsa mint valaha volt.

Párisi levelek írják, hogy a' Mártz. 5 - dikén kinevezett 59 Paireken kívül, még többek is, különösen a' Követek' Kamarájából neveződtek - ki. Ezek kinevezéseket bepetsételt Királyi levelekben kapták, mellyek a' jövő ülés alkalmatosságával fognak felnyitódni.

N é m e t O r s z á g.

Nem meszsze Tübingától egy Lustnau nevű faluban a' Deákok és Parasztok közt Mártzius' 8 - dikan veszekedés történt, mellyre egy tsekélység szolgálta - tott okot. Két Deák, Lustnauban, a' Sas tzimű fogadóból ki akart hajtani, midőn éppen egy juhnyáj takarodott a' kapu előtt. A' Deákok azt kívánták, hogy a' juhászok hajtsák fére a' nyáját — ezek vonogatták magokat, szóból szó jött - ki — végre botra került a' dolog 's a' Deákokat jól megverték. Több Deákok, kik Lustnauban voltak ugyan akkor, meg akarták boszszulni pajtásaikat, de a' parasztok a' juhászok segítségével ezeket is megverték. Ekkor egynéhány Deák befutott a' Városba és *Burschen raust* (ad arma) kiáltottak. — Midőn a' Deákok a' kívánt segítő sereggel megérkeztek — a' parasztok mint egy 60 - non készen állottak vas villákkal és egyebekkel felfegyverkezve az éllenség elfogadására. Az ütközet kezdődő félben volt — de a' Deákok még mind kevesebben voltak az ellenkező félnél. Az Universitas Justitiariussa a' tsata piatzon termett, de minden kérésével is a' verkedésnek gátat nem vethetett. A' parasztok lármát harangoztak: a' Deákok új segittséget kaptak, a' Lutheránus és Catholikus Convictus nevendékeiben, kik seregestől omlottak oda. Azomban a' Reetor és a' Város Elöljárója is megjelentek a' tsata pia-

tzon. Ezeknek jelenléte a' verekedést tsen-
desitette — de a' lárma még is nagy
volt — úgy hogy Tübingában is hallott:
's a' Deákok a' fogadó ablakait mind be
hajgálták. Nagy bajjal csak ugyan eltsen-
desítették Lustnauban a' lármát, midőn
Tübingában azt a' hamis hírt terjesztik-
el, hogy a' Város Elöljáróját és az Iésti-
tiáriust agyon ütötték. A' polgárok erre
felfegyverkeztek dobot vertek és lármát
harangoztak, hogy a' Deákok ügyét ma-
gokévá tegyék. Szándékjok azonban jó
előre észrevevődött és megakadályosza-
tódott. Így lett vége ezen zenebonának.
Egy halál se történt — meg nem sebesi-
tődött senki — éppen egy *Stockmayer*
nevű ifjú, ki semmi részt a' lármában nem
vett, kapott a' fejére kemény ütést, melly
miatt elájult, de még is veszedelmen kí-
vül van. Most már az egész dolog nyo-
mozás alatt van.

* * *

A' Bavariai Diétán Mártz. 16 - dikán
fenn forgó kérdések közt nevezetesebb a'
Behr Követé, a' ki a' polgári és crimi-
nalis törvénykezés közönségesen eső fo-
lyását sürgeti, és a' *Häckeré* ki azt jo-
vasolta, hogy a' közönséges nevelésre
egyforma systemát kellene behozni. Az
első már biztosság eleibe is van adva a'
megvizsgálás végett.

Ugyantsak ezen ülésben tett a' Klein-
rinderfeldi Katholikus Pap előterjesztést
a' kamara eleibe, hogy ötöt 14 napig be-
zárták, mivel egy Katéchismus behozá-
sáért egyenesen a' Római Székhez folya-
modott. Kérésének következése még nem
tudatik.

Nagy Britannia.

Az Udvari Ujság tudósítása szerint,
Londonban egy Anglus Pvrugalliai Biz-
tosság rendelődött a' megtiltott rabszol-
ga vásár megakadályoztatására. Hasonló
Biztosságok állítódnak Szierra Leonában,
és Rio-Janeiróban.

A' *Calcuttai* Anglus Püspöknek, Me-
gyéjéhez adódott most Ceylon szigete is,
noha így is minden Keresztyén Püspökök
egyházi kerületei közt ez a' legnagyobb.
Ámbár a' Püspöki Vallás itt még nagyon
új, még is sok visszaélésekre talált az
egyházi szolgák közt, mellyeknek útját
be vágta, különösen annak, hogy eddig
a' Ceyloni Kormányozó első Káplánja
volt Fő vigyázója a' híres Ceyloni gyöngy
halászásnak.

S v é t z i a.

A' *Gazette de France* azt erőssíti
hogy bizonyos kutfőből tudja azt, hogy
20,000 emberből álló Svétziai sereg, és
három Norvegiai Regiment, a' Király és
Hertzeg Oskár kommandója alatt Junius-
ban Scániában táborba fog szálla-
ni. Mi tzelből? azt nem írja — leghi-
hetősebb, hogy gyakorlásért.

Stockholmi közönséges levelek Már-
tzius' 2 - dikán ezt írják: — „Az elmúlt
héten Pétersburgból, három Kurir ér-
kezett ide, az egyiket az Orosz Kabinét
Koppenhágába rendelte, de a' ki Orosz
Generális Suchtelennek is hozott rende-
léseket — a' másikat a' Petersburgban
lévő Svétziai Követ küldötte az ide való
Ministeriumhoz, és a' harmadikat Lord
Cathcart, Londonba. Erössítik, hogy
azon tudósítások, mellyeket ezen Kuri-
rok hoztak, azon levelet tárgyaznák, mel-
lyet a' Svétziai Király a' Norvégiai adós-
ság liquidátziójára nézve az Orosz Csá-
szárhoz irt, 's a' mellyről ő Cs. Felsége
azt hitte, hogy formájáért és módjáért
el nem fogadhatja. Királyunknak a' Ber-
lini Udvarhoz intézett hasonló irására
nem rég érkezett a' felelet — 's ezen
alkalmatossággal, a' Pruszsus Kabinét
olyan nyilatkozatásokkal fejezte ki ma-
gát, a' millyenek eddig mind a' két rész
által szorgalmasan el voltak kerül-
ve.“

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Mirza Abdul Hussein Chan, a' Persa Követ, ki a' már Párisba is megérkezett 's onnét Londonba menő Nagy-Követtel Bétsig jött vala, innét Mártz. 17-dikén *Budára* vissza érkezett, 's 20-dikban innét is tovább indult Konstantzinápoly felé. Budán a' Fortunánál volt szállva. Ott és Pesten minden nevezetesebb ritkaságokat megnézegetett.

Nagy méltóságú **Semsei Semssy Anna** Asszony, **Tsillag Keresztes Dáma**, **Zsadányi és Török Sz. Miklósi Gróf Almásy Ignátz** a' Közönséges Udvari Kamara Vice-Elölülője 's **N. Temes Vármegye Főispánya** ő Nagy-méltósága' Életepárja, Pesten Mártz. 22-dikén meghalt. Meghidegült tetemei a' Familia' Két-egyházi temető boltjába tétetnek-be öröknyugodalomra.

Ugyan csak Pesten ezen hónap 18-dikán meghalt **T. T. Bárdossy János** Ur, egykor a' Lőtsei Kir. Gymnasiumnak Directora, és **Nemes Szepes Vármegyének Tábla-Birája**, a' ki nyugodalomra lépven, utóbbi esztendeit Pesten tudós munkálkodásban töltötte. **Wagner Károly** *Analecta Scepusii* munkájának folytatása, 's egyéb historiai tárgyú fontos Értekezések az ő tudományának emlékezetét tiszteletben fogják tartani. Munkás és érdeemes élete 81 esztendőkre terjedett.

Duna-Pentelén Mártzius' 4-dikén rettenetes szerentsétlenség történt, midőn a' Molnárok egy malmot bekötni akarván a' malom szeget, melly már kötélen meg vala fogva, lántzra tennék. Három Molnárral egygyütt mintegy 30 ember volt jelen segítségül, de a' vigyázatlanság miatt az egyik nagy dereglye elmerült, és minnyájan a' Dunába buktak. Rémitő volt a' jajgatás, és a' par-

ton lévőknék sirása. Nagy nehezen tizet még is ki fogtak: de a' többi 8 a' Duna fenekén maradt: kik többnyire házas emberek voltak, és 40 árvať hagytak hátra.

* * *

A' Pesti Polgári kereskedő Rend hivatalos jelentése szerént, ott, a' most múlt **Jósef** napi vásár oly rossz volt, hogy ilyenre mostanság nem emlékeznek. A' bőrnek, dohánynak, gyapjunak még is csak inkább volt valami kelete: hanem a' fábrikai szerzeményeknek feletébb kevés vásárlójok találkozott.

A' Pesti **Jósef** napi Pesti vásárban e' képen keltek a' Hazai termékek.

G y a p j ú.

forint.

1 Má'sa Egynyirésű miné- müségéhez képest		
— Megnemesített téli	150	— 180
— dtto nyári	140	— 160
— Közönséges	110	— 220
— Zigara	100	— 120
— Magyar Gyapjú	90	— 100

V i a s z, és M é z.

1 Má'sa Sárga Viasz	250	— 280
— Fejér Méz	58	— 70
— Sárga	50	— 55
— barna	45	— 50

D o h á n y.

1 Má'sa Döbrei	40	— 50
— Szegedi	16	— 36
— Debretzeni	22	— 26
— Palánki	21	— 24

Z s i r a d é k.

1 Má'sa Zsír	50	— 55
— Szalonna	40	— 44
— Háj	55	— 60
— Olvasztott Faggyú	50	— 55

Pálinka.	forint.	
1 Akó Slivovicza	14	25
— Rozs Pálinka	15	18
— Törkök pálinka	16	19

Borok.

1 Akó Budai ó bor veres	20	80
— ideji	8	16
— fejer ó bor	20	80
— ideji	8	18
— Mezőföldi bor	4	8

Bőrök.

1 Pár Ökör bőr:	48	55
Tehén bőr	50	54

Külömbfélék.

1 Má'sa Hamuzsir	25	52
— Széksó	35	40
— Reptze olaj	40	50
— Lenmag olaj	45	50
Gubats 1 Köböl	10	20
Szaryak 100 darab	17	—

Elegyes Dolgok.

Északi Amérikában egy oly férjfiú él testi 's lelki jó egészségben, hogy hosszú életéért, tiszteletből *Emberi nemzet' Seniorának* nevezik. Most 130-dik esztendejét tölti. A' neve *Henrik Francisco*. Mint közkatona Angliában szolgálván az Anna Királyné koronáztatása' pompáján ő is parádézott.

Az egyesült Státusok' Congressusa eleibe tett 1819-re tartozó *Budget*, vagy a' jövedelem és költségről való számadás szerént a' jövedelme a' Szabad Státusoknak, a' tavalyi költségen felyül maradott summával együtt, 26,532,408 Dollárokra megyen — a' költség ellenben 24,515,219 Dollárt teszen: fenn marad annak okáért még, 1,717,188 Dollár.

Dublinban a' Romai Catholicusok nagy gyűlést tartván, egyebek közt azt is meghatározták benne, hogy a' Protestians lakosokhoz közönséges köszönetet intézzenek, hogy a' Catholicusok' fel-

szabadulásabéli ügyének felségéllésében oly nagy buzgóságot bizonyítanak.

Egy újrendelése által a' Török Császárnak, ezután csak a' *Kallimachi*, *Szuzzo*, és *Morazi* Görög Familiákból lehetnek a' Moldovai és Oláh Országi Hospodárok.

A' Bagdadi Helytartó egy a' Wechabitákon nyert újabb győzedelemről tett a' fényes Portának jelentést. Ezen tudósítás mellé volt ragasztva két 'sák megtöltve a' nevezetesebb pártosok fejeivel.

Tudományos Dolgok.

Virág Benedek Urat, Hazánk' esmeretes Literátorát, ilyen Épigrammával tisztelte-meg egy Hazafi, Mesés Szerzeményjeiért:

A' magyarok' szép nyelve virágzik! Kétled irigylő?
Nézd: elevenre virult Ró'sa, Virág Benedek. —

* * *

Az Erdélyi Püspök Fő Tisztelendő RUDNAY SÁNDOR Ur ő Excellentiája elintézéséből Conventualis Minorita Pater Biró Márton egy a' *raboskodó bűnösöknek megjobbulását* tárgyazó munkát készített magyar nyelven 28 erköltsi oktatásokban foglalva.

Jól lehet ezen szerzőnek már csak neve említése is a' két Magyar hazában elégséges volna munkája ajállására; de mivel a' könyvnek czimje némü némüképpen idegenítő, nem árt megjegyezni rolla:

1. Hogy ebben az oktatások a' Keresztényekre minden vallásbéli megkülömböztetés nélkül szabattak; és nem csak a' raboskodókra, hanem minden emberre egyformán alkalmaztathatók.

2. Hogy ebben a' tiszta, természetes, egymásból folyó, és könnyü Magyarságon kívül az Olvasó feltalálja a' KRISTUS tanításának főbb tikkelyeit, a' természet Philosophiájának, és törvényének lelkét, a' hajdani Görög és Deák böltsek' írásaiból, mind azt, a' mi szép, egy Summába.

Ez tehát az a' betses valóságos eredeti és a' maga nemében *remek munka*, uellynek érdemeit inkább érzeni, hogy sem méltóképpen leírni lehet.

Találtatik Kolo'svárt a' K. Lyceum Typographiájában, — áll 28 árkusokból közép nyoltzad rétbén. — Az árra egy nyomtatványnak 3 fl. 50 xr. B. B.

* * *

Több esztendei Papi fáradozásaimnak, leg jobb Concionatorainkal való esmeretségemnek, és az előforduló alkalmazosságokra ügyelő figyelmeztésemnek resultatumát, már mintegy 7, vagy 8 Darabokra telhető Predikáziókban kezdettem a' vélekedni kívánóknak számokra nyomtatás alá bocsátani. A' két első darab ezek között már köz kézen forog, és még tudtommal meg nem bánta, a' ki azokat megszerezte. A' hátra lévők, — ha valamit ítélnék, — még inkább meg fogják nyerni reménységem szerint a' köz kedvességet!

A' Harmadikban, melly Pünkösdre a' sajtó alól ki kerül, lesznek egyes alkalmazosságokra készülttek. Illyenek p. o. a' Király' születése napja, had, béke kötés, Tavasz, Nyár, Ősz, Tél, Vetés Aratás, Szüret, gyümölcs fák' pusztítása, mezei kártételek, árvíz, szélvész, éhség, drágaság, Birótétel, Curator választás, Consistorium ujjítás, és egyebek. — Ez a' 3-dik darab fog telni 50-nál nem kevesebb, 55-nél nem több árkusokra és Tanításokra. Az ára papirosban 3, ezüstben 1 for. a' 3 Darabnak együtt papirosban 6 ezüstben 2 for. 30 kr. Előrefizetést nem kívánok, hanem csak Aláírást. — A' 4-dik és következő Darabok felől fog tétetni minden utóbbi Előbe-

széd végén Jelentés. Az utolsó Darabban pedig minden aláíró Urak' nevei ki fognak nyomtattatni, hadd lássa a' háládatos Maradék kiknek köszönheti ezen hasznos segítő könyvnek köz kézre kerülését.

A' hová Deákjaink Innepi Patrociniu-mokra Patakról járnak; ottan a' közelebbi Húsvétkor azok által előmutatandó nyomtatott Jelentő Levélre lehet subscribálni. Egyebek pedig méltóztassanak magokat beírni az itt mindjárt meg nevezendő titt. Jó akaró Uraimnál; kik általam [ezennel alázatosan megkérítettnek az Aláírások' elfogadására, és annak idejében tudtomra lejendő adására, u. m.

Bútson T. T. Katona Mihály Esperest Ur.

Debreczenben Nemzetes Barta István Könyváros Ur.

Bal. Füreden T. T. Nagy István Assessor és Préd Ur.

K. Kálnán T. T. Török Pál Esperest Ur.

Pápán T. T. Márton István Professor Ur.

Pesten Nmztes Eggenberger Könyváros Ur.

Ságváron T. T. Csitsvay András Esperest Ur.

F. Szabadiban T. T. Szikszai János Tract. Not. és Préd. Ur.

Debretzenig és Pestig a' szállítás magam költségén leszen; azon túl méltóztassanak gondoskodni, és az Aláírókkal egyet érteni a' tisztelt Collector Urak, kiknek fáradozása minden 10-dik forint engedésével fog a' szives köszöneten felül megjutalmaztatódni. S. Patakon Mártzius 10-dikén 1819.

Látzai Szabó József
Ref. Pred. és Professor mk.

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —

Mártz. 23-dikén 249 $\frac{7}{8}$ — 24-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — forintot.